

EPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak társadalmi s gazdasági érdekeit képviselő hetilap.

Az eperjesi „Széchenyi-kör“ és a „sárosmegyei gazdasági egyesület“ közlönye.

Szerkesztői iroda és kiadó-hivatal:
főtcza, 328-ik szám alatt,
az Eperjesi Bankegylet könyvnyomda-helyiségeiben.

Ide intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény, valamint előfizetés, hirdetés és a kiadás körüli panaszok.

Megjelen: minden szombaton.

Előfizetési ár: vidékre postán vagy helyben házhoz küldve:

Egy évre . . . . . 4 frt.
Félévre . . . . . 2 „
Negyedévre . . . . . 1 „

Hirdetéseket elfogad: Haasenstein és Vogler Budapesten és Bécsben, G. L. Daube m. Frankfurtban.

HIRDETÉSI DÍJ:

háromhasábos petit sor egyszeri hirdetése 5 kr., többszörös hirdetés jutányosabb.

— Bélyegdíj: minden hirdetésért külön 30 kr. —
Nyitvány minden 10 kr.

Kéziratok és levelek vissza nem adatnak. — Bérmentetlen levelek csak ismerős kezektől fogadtatnak el.

Gondolatok a népnevelésről.

III.

Mi volna tehát a teendő?

Legelőször is az általános tankötelezettségből kifolyólag a kényszeroktatás volna szigorúan keresztülvendő s mindazon szülők, kik elfogadható ok nélkül gyermekeik iskoláztatását elhanyagolják, nagyobb pénzbírsággal kénytelenül büntetendők. Én legalább azon szülőknek, kik gyermekeiket az iskolától elvonják, nem tekintem kisebb bűnösöknek, mint azokat, kik magokat a védkötelezettség alól önként felmentik.

Nehogy azonban vak vezesse a világot, az 1868. XXXVIII. t. cz. azon követelésének, mely a tanítói pályán csupán arra képesített egyéneket kíván alkalmazni, a gyakorlatban oly érvényt kellene szerezni, hogy mindazok, kik ily kvalifikációval nem bírnak, a tanítói székekről elmozdítottassanak és pedig olyképen, hogy az elmozdítottak közt az egyéb munkára tehetetlenek, a méltányosság elvénél fogva, megfelelő nyugdíjban részesíttessenek, a munkaképesek pedig keressenek magoknak más pályát, melyen inkább lesznek képesek sikeresen működni. Tény, hogy jelenlegi elemi tanítóink közt találhatók oly specialitások is, hogy bátran lehet őket az ignorancia extraktumának nevezni.

Hivatással és képzettséggel bíró egyének azonban csak akkor fognak tömegesen lépni a tanítói pályára, ha gondoskodva lesz tisztes anyagi ellátásukról.

E végből kívánatos, hogy legalább a törvény azon, különben elég szűkmarkú intézkedésének, mely a tanítói fizetés minimumát 300 forintban állapítja meg, lelkiismeretesen elégtétessék, s ez intézkedés alól ne bújhassanak ki a felekezeti iskolák sem.

Az államkormányzatnak nemcsak jogában áll, de kötelessége is, a törvény szigorú végrehajtását mindenivel, tehát a „ne nyulj hozzám“ felekezetekkel szemközt is sürgetni; s nem látom be az okát, miért kelljen még a felekezeti iskolák barátainak is a felekezeti jellege mellett küzdeni ott, hol a felekezet nem képes jó iskolát fenntartani.

Én azok közé tartozom, kik roszalják az elvi hadjáratot a felekezeti iskolák ellen, ha azok különben jók s a törvény kívánalmainak megfelelőek, mert minden elfogulatlan tanügybarát előtt főcél: a jó nevelés. S éppen, mert ez nálam is a főcél, nem tartozom azok sorába, kik a községi iskolák intézményében veszélyt látnak a vallásra nézve.

A községi iskolákban is lesz annyi befolyása mindig a buzgó s szorgalmas vallás-tanítónak, hogy a vallásos érzületet fenntarthatja s ápolhatja az ártatlan szivekben, melyek különben is fogékonyak a jó intelmek befogadására.

A kormányknak nem kell azzal bibelődni: felekezeti-e valamely iskola vagy nem? de megfelelő-e a törvény igényeinek? ha nem felel meg, azon esetben beavatkozása nemcsak jogosult, de kötelességszerű is.

Különös figyelmet s gondot fordítandónak tartanánk az iskolai épületekre, hogy a tanhelyiségek tágasak, az ülőhelyek kényelmesek, a szobák világosak s könnyen szellőztethetők

legyenek. Ily módon nemcsak a szellem műveltetnék, de a test is karöltve haladna s izmosodnék; míg a mostani sok helyütt ronda, sötét, nyirkos, szűk viskók a gyermekek külszervezetére is káros befolyással vannak.

Hedry Bódog.

Sárosmegye bizottságának

1880. évi nov. hó 30-án Péchy Zsigmond m. alispán ur elnöklété alatt tartott rendkívüli közgyűléséről vezetett jegyzőkönyvének kivonata.

Péchy Zsigmond m. alispán ur üdvözlővén az egybegyűlt megye-bizottsági tagokat, megnyitván nyilvánítja az ülést s előadja, hogy miről különben a megyei közönség már a meghívók útján értesült, Ő császári és apostoli királyi Felseje, legkegyelmesebb urunk gróf Csáky Albin Szepes-és Sárosmegyei főispánját sárosmegyei főispáni tisztségéről, hű és buzgó szolgálatainak elismerése mellett, saját kérelmére fölmenteni, s helyébe Mattyasovszky Tamást Sárosmegye főispánjává legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

Azért látta elnöklő alispán szükségesnek a mai rendkívüli közgyűlés összehívását, hogy a megyei bizottság önmaga állapíthassa meg azon ünnepélyességek rendjét, melyekkel megyénk újon kinevezett főispánjának beiktatása ősi szokás szerint egybekötendő volna.

Felolvastatván ezután a nmságu m. kir. belügy-miniszteriumnak a főispáni változásra vonatkozó f. hó 14-én 4785. eln. sz. a. kelt leirata s ujon kinevezett főispán ő méltóságának a m. alispán urhoz intézett f. hó 22-ikén 1. sz. a. kelt értesítője, melyben tudatja, hogy főispáni székét f. é. december hó 15-én kívánja elfoglalni, végül tárgyalatván a m. állandó választmány által előterjesztett határozati javaslat, Sárosmegye törvényhatósági bizottsága által ezen javaslat elfogadása mellett következő határozat hozatik:

Sárosmegye közönsége azon hagyományos szokást, mely szerint az ujon kinevezett főispán bevonulása a megye székvárosába s beiktatása a főispáni tisztségbe a vármegyei közönség öröme és hódoló tiszteletének ünnepélyes külső nyilvánulásai mellett megy végbe, ezáltal is felélesztetni kívánja, s hogy a rendezendő ünnepélyességek külső fény tekintetében a vármegye méltóságának s a közhajtatásnak lehetőleg megfeleljenek, a következőknek előzetes megállapítását látja szükségesnek.

Főispán ő méltóságának bevonulása a megye székvárosába a beiktatást megelőző napnak, vagyis december hó 14-ének délutáni 3 órájára lévén kiltatásba helyezve, a megyei bizottság 2¼ órakor gyülekezik Péchy Zsigmond alispán ur elnöklété alatt a megyeszékház nagytermében a megérkező főispán ur elfogadása végett, hol is a m. bizottság nevében Kaczvinsky Ede apát-főesperes ur fogja ő méltóságát szónoklattal üdvözölni.

Hogy pedig ő méltósága már lakó-helyéről ünnepélyesen kísértessék be Eperjesre, Berzeviczy Albert m. főjegyző vezetése mellett a következő bizottsági-tagok mint küldöttség fognak Kendére kirándulni: Füzy Sándor járási szbiró mint utmutató és menetvezető, Adler Samu, gróf Aichelburg Ottokár, Bánó Árpád, Bánó Géza, Berzeviczy Béla, Berzeviczy Pál, Berzeviczy Rezső, Bielek László, Bornemisza Lajos, Borzay József, Both Gyula, Czabalay Géza, Dessewffy József, id. Dessewffy Pál, Dobay Ede, Dobay Sándor, Egerer Mihály, Feszt Lajos, Francsek Dezső, Fuhrmann Andor, Ganczaugh Miklós, dr. Gluck Lipót, ifj. Hedry Ernő, Hedry Bódog, id. Hrabéczy Gábor, báró Huszár Imre, Keczer Imre, Keczer Miklós, Kirchmeyer Gerő, Kys Géza, Klein Simon, Kósch Frigyes, Kosztka Vilmos, Körtvélyessy Gábor, Kubinyi Albert, Leskó Imre, Leskó István, Leuchtag Manó, Meliorisz József, Meliorisz Kálmán, Mérey Dénes, dr. Mosánszky Győző, Mész Frigyes, Péchy Ambrus, id. Péchy Antal, ifj. Péchy Antal, Péchy Béla, id. Péchy Ödön, Piller Kálmán, Piller Miklós, Plaveczy József, Podhorányi Bálint, Podhorányi Nándor, dr. Propper Adolf, Pulszky Géza,

Rády Antal, Ribóssy József, Rojkovics István, Rojkovics Sándor, Roskoványi Ambrus, dr. Schmidt Gyula, Semsey Adolf, Semsey Vilmos, Semsey Boldizsár, Szt.-Andrássy Lajos, Szinyey Bertalan, id. Szinyey József, Szinyey Kálmán, Szinyey Pál, Tahy István, Tomcsányi Károly, Toszt Károly, bró Uslár-Gleichen Otto, grf. Wengerszky Viktor, Zborovszky János és Zombory Bertalan.

Mindezek ezennel fölkéretnek, hogy együttes elindulás végett fogataikkal — lehetőleg magyar díszruhában — már déli 12¼ órakor sziveskedjenek a megyeház előtti utca hosszában összegyülekezni, honnan az indulás Kendére pontban 1 órakor fog történni. Egyébiránt megjegyzetetik, hogy a fenti névsorban foglaltakon kívül is bárki-nek önkényes csatlakozása a menethez szivesen fogadtatik.

E határozattudomás és mihez tartás végett egy a fentebb nevezett küldöttségi tagokkal, mint tekintettel a megyeházán történendő testületi összegyülekezésre, a m. bizottság összes többi tagjaival is közöltetik.

A jelzett ünnepélyes bevonulás és üdvözlés után főispán ő méltósága saját lakosztályában a hatóságok és testületek küldöttségeinek tisztelgését fogja fogadni, mívegből az összes Eperjesen székelő hatóságok és testületek e határozat közlése mellett fölkéretnek, hogy tisztelgési szándéukat még a megelőző napon, u. m. december hó 13-án jelentsék be Dessewffy Ignác m. várnagynál, ki a fogadtatási sorrend egybeállításával bízatik meg.

Végül e határozat közlése mellett fölkéretik Pletényi Endre, eperjesi apát-plebános ur, hogy a beiktatás napján reggeli 9 órakor a helybeli székes egyházban ünnepélyes isteni tiszteletet tartani sziveskedjék, melyen a beiktató közgyűlésre egybegyűlendő megyei bizottság testületileg fog részt venni.

A f. évi december hó 16-án folytatólagosan tartandó m. biz. közgyűlés tárgysorozatából kiemeljük a következő fontosabb tárgyakat:

Főispáni intézvény, melylyel a megye közönségének tudomására hozatik, hogy ő cs. és apost. kir. Felseje a m. közönségnek 50. születésnapja alkalmából fölterjesztett hódolatelljes üdvözlőleveleit legmagasabb köszönetének nyilvánítása mellett legkegyelmesebben tudomásul venni méltóztatott.

Gróf Csáky Albin ő méltóságának, Sárosmegye volt főispánjának a megye közönségéhez intézett búcsúlevele.

Az alsó- s felső-tárczai és szekcsői járás orvosi tisztségeinek betöltése a beérkezett pályázatok s illetve a m. egészségügyi bizottság előterjesztése alapján.

A m. közig. bizottságból kilépő 5 tag helyének újbóli betöltése; a m. állandó választmány, a közp. választmány, a m. igazoló választmány, a m. bírói választmány, a m. egészségügyi bizottság újbóli megalakítása; a mérvizsgáló bizottság tagjai sorában beállott üresedések újbóli betöltése; a m. igazoló választmány jelentése a kisorsolt bizottsági tagok helyére eszközölt választások eredményéről s Ganczaugh J. leköszönése a biz. tagságról; Balasits M. nyug. minist. fő erdő-tanácsos leköszönése a közig. bizottság erdőügyi alválasztmányának tagságáról, s a közig. bizottság átirata ezen tagsági hely betöltése tárgyában.

Péchy Zsigmond m. alispán előterjesztése a megyei betegápolási pótadónak a jövő évre 2%-al leendő felemelése s ebből folyólag a megyénk szerfölött terhelő 1875. III. t. cz. megváltoztatása iránt a m. kormányhoz újból intézendő felterjesztés tárgyában.

A m. alispán előterjesztése az államuti fedanyagnak a megye általi szállításáról.

A gróf Zichy Jenő által, Fehérmegye közönségénél indítványozott népnevelési egyletek alakítása tárgyában határozattal véleményadás végett kiküldött választmány előterjesztése.

Az állandó választmány jog- és szervezésügyi szakosztálya betérjeszti a községi és körjegyzők megyei egyletének javaslatát a községi és körjegyzők nyugdíjalapja ügyében.

A m. alispán előterjesztése az okszerű lőtenyésztés érdekében alkotandó megyei szabályrendelet tárgyában.

A községi és körjegyzők egyletének kérvénye a zúgírászatot korlátozó érdekekben kilátásba helyezett törvényhozási intézkedés tárgyában az országgyűléshez intézendő felirat iránt.

Az állandó választmány jog- és szervezésügyi szakosztályának véleményes előterjesztése, halászati jog gyakorlását rendező megyei szabályrendelet ügyében.

Ugyanazon választmány javaslata a körorvosi és körszülészeti intézmény revisioja tárgyában.

Kolozsvár sz. kir. város képviselőtestületének átirata, melylyel a Bartha ügyben a képviselőházhoz intézett kérvényét pártolás végett megküldi.

Eperjesi Széchenyi-Kör.

A zene- és képzőművészeti szakválasztmány által folyó 1880. évi december hó 9-én rendezett zeneestély műsorozata.

1. Scherzo, opus 4. Kalliwoda-tól. Zongorán előadta Sztelho Gerő, ki fiatal kora dacára (14 éves) szép technikát és dicséretes előadási képességet tanúsított.

2. Reggel („Am Morgen“), ének Püschel F.-től. Énekelte Jannovitz Leontin urhölgy; Hirschmann Ferencz ur zongora- és Jannovitz Adolf ur hegedűkíséretével. Jannovitz urhölgy kellemes hangja és biztos éneke által már nem először nyújtott élvezetet a kör tagjainak; és minden újabb föllépése csak növeli azon jó véleményt, melyet sikeres föllépése által a közönségben ébresztett. A trio, édes atya Jannovitz Adolf ur, és mestere Hirschmann Ferencz ur, két kipróbált erő, tapintatos közreműködése mellett nagyon szépen sikerült; — habár Püschel e dala nem volt alkalmas gyújtó hatást előidézni, mégis képes volt e három kitűnő erő szabatos együttműködése a közönség tetszését annyira megnyerni, hogy az ezt követett tapsvihart közt Jannovitz Leontin urhölgy, Suppé Ferencz „Das Vergissmichnicht“ című kellemes hangzatu dalával és Hirschmann Ferencz ur zongorakíséretével újra is kilépett s az előidézett lelkesültséget még inkább fokozta.

3. Beethoven II. Sonat-ja (Andante és Allegro), zongorán és hegedűn előadta Makoviczky Gizella urhölgy és Fekete Imre ur, kinek szép tehetségéről és ügyes képességéről nem egyszer volt alkalmunk meggyőződni, most is, különösen a művészi előadást, már többször tanúsított Makoviczky Gizella urhölgy oldala mellett, Beethoven e klasszikus compositióját meleg érzéssel és jó felfogással adta vissza. E két jeles erő összhangzó együttműködése, a játékukat feszes figyelemmel kísért közönséget a mindaddig szünni nem akart tapsviharra ragadta, míg mindketten újra a pódiumra léptek, s néhány szép magyar zenedarab sziverehető előadásával a publikum vágyát ki nem elégítették. Fekete Imre ur, kivált Makoviczky Gizella urhölgy ritka szép kíséretével, a magyar dalokban eddig is már többször remekelt.

4. „Charakter-Stücke“ 1. és 2. Kettős Bihl L.-től. Előadta Hirschmann F. ur harmoniumon és Kálóczy József ur zongorán. A harmonium és zongora együttes hangzata mindig képes a hallgatóság lelkületére hatni, s habár más zeneművek hiányából a fellépők a külön megrendelés folytán megérkezett e kevésbé hatásos compositiót adták vissza, mégis meg volt a kellő hatás e két jeles erő együttműködése folytán, mely hatás azonban még inkább fokozódott volna, hogyha Kálóczy ur erős játéka a phisharmonium halkabb részeit el nem nyomja.

5. Potpourri a „Kornevilli harangok“-ból. Zene-karra feltette Hirschmann F. ur. Játssza a kör zenekara. A zenekar minden újabb föllépésével mindnyájunk nagy örömeire meglepő haladást tanúsít. Így ez estély alkalmából is a „Kornevilli harangok“ összhangzatosan előadott szép dallamai nagy lelkesedést idéztek elő. Különben is Hirschmann Ferencz ur, derék karmesterünknek jut az oroszlanrés, a ki e szép compositiót a kör kis zenekarához alkalmazva, oly ügyesen feltette.

A kör sok szép zenekar-darab felett rendelkezik, de azok nagy orchesterek részére szerkesztvén, a csak 6 hangszerből álló kis zenekarunk által nem használhatók. Reméljük azonban, hogy Hirschmann ur áldozatkészsége és fáradhatlan buzgalma ezentul is a zenekarnak és a körnek annyi áldozatot fog hozni, hogy azokat újabb meg újabb compositióival meg fogja lepni.

Távozás közben a publikum egy része a zenekart még egy darab eljátszására kérte fel, mely kívánalomnak engedve, Mozart egyik symphoniájának szép Allegro-ja adatott elő sikeres hatással.

F. hó 6-án, hétfőn Dr. Mosánszky Győző ur tartott elővilágítást a körben e czim alatt: „Az állam és egyház viszonyának fejlődése az ókorban.“ Ezen értekezés egy részlete csak felolvasó egy terjedelmesebb s beható tanulmányra alapított művének. Benne szerző — leginkább Rottek és Bluntschli nyomán indulva — éles vonásokkal jellemezte a kelet- és középkorszaki ókorban kifejlődött papi államok s theokratiáknak az állam és egyház viszonyát érdeklő intézményeit s életmoz-

zanatait; ezen jellemzés tehát legnagyobb részét a kasztrendszer különböző alakjai kö ül forgott s az állam és mai fogalmak szerinti egyház viszonyát még csak csirájában tüntette föl.

Szerző a komoly tárgy értekezéssel a közönség figyelmét soká lekötöni nem akarván, nagy sajnálatunkra csak az előhaladottabb ókori államok, t. i. Hellas és Róma korszakáig folytatta felolvasását, reméljük azonban, hogy a mivel ezuttal adósunk maradt, azt legközelebb szintén meghalljuk, annál is inkább, miután az ókornak épen ezen hátralevő része legerdekebb s legvonzóbb.

Különfélék.

Felhívás. Mattyasovszky Tamás főispán ur Ó méltóságának bevonulása f. hó 14-én délutáni 2 és 3 óra közt fogván megtörténni, felhivatnak a t. cz. háztulajdonosok, miszerint a bevonulás ünnepevényének emelése czéljából házaiknak a jelzett nap délutánján leendő lehető feldisztatása iránt gondoskodni sziveskedjenek. Eperjes sz. kir. város tanácsa. 1880. december 9-én.

A m. közigazgatási bizottság f. hó 9-én tartotta rendes havi ülését, melyben többek között gróf Csáky Albin urnak, megyénk volt főispánjának búcsú-levele is tárgyalatott; ezen alkalommal Vécsey Ferencz és Kellner Gusztáv urak, a kassai kir. erdőfelügyelőség tagjai is részt vettek a tanácskozásban s ugyancsak tegnapi ülésében a közig. bizottság hat erdőtisztet esketett föl.

A m. állandó választmány tegnap, 10-ikén tartott ülést, melyben a küszöbön álló évnegyedi megyei közgyűlés tárgyait készítette elő a tanácskozásra.

Berzeviczy Rezsőnek, a berzeviczei áll. elemi népiskola gondnoksági elnökének, ezen iskola ügyei körülli sikeres buzgókodásáért a vallás- és közoktatásügyi miniszter elismerését fejezte ki.

Az eperjesi állandó színház belfelszerelése örvendetes módon halad előre, úgy hogy alapos kilátás van arra, hogy az jövő hóban teljesen elkészül, s már a jövő farsangon az új színpad és néző-tér a játszó- és néző-közönség rendelkezésére álland. A színpadi díszleteket Lehmann Mór, a budapesti népszínház festője, szállította, s mult héten személyesen jelent meg városunkban s az előre ide küldött munkásai által szabályszerűen felrámázott díszleteket személyesen adta át a városi hatóságnak. A részletes átadást megelőzőleg ideiglenes kivilágítás mellett, Lehmann vállalkozó egyes díszleteket összeállítva bemutatta a jelenvolt színház-építő-bizottság tagjainak s ez által meghívott néző-közönségnek, s a bemutatott díszleteket és pedig az előfüggöny, egy paraszt-szoba, a díszterem és egy polgári szoba, a jelenlevők tetszésével találkozott. A szerződés értelmében, a megrendelt díszletek ára, azok tétfogata szerint olyképen lett megállapítva, hogy az előfüggönyért, minden négy-szögölbért 25 krt, a többi díszleteknél minden négy-szögölbért 15 krt, az anyagot, ideszállítását és felrámázását beleértve — fizet vállalkozónak a színház-építő-bizottság, s ehhez képest az összes színpadi díszletek mintegy 3300 frtba kerültek. — Az új színház bővebb és részletes ismertetését, párhuzamosan az itt mintegy 50 évvel ezelőtt épített, s a hatvanas évek elején lerombolt első eperjesi színház keletkezése történetével, egy külön tárczacikkben fogjuk közölni.

Az eperjesi korecsola-egylet, ez évi rendes közgyűlését november 28-án tartotta meg a városház tanácstermében. Dr. Schmidt Gyula egy-leti elnök szóval előterjesztett jelentéséből, az egy-let utolsó évi működése és állapotáról e következő adatokat jegyeztük fel. Az 1879/80-ik évben volt 142 rendes tag; ezenkívül kiosztatott 101 darab deákjegy, és elkelt 756 drb. belépti-jegy. Az egyleti vagyon az utolsó évben 386 frt 40 krra szaporodott s mai napon — a leltári tárgyak értékén felül — 2452 frt 64 krból áll, és a takarékpénztárban lett gyűmölcsözőleg elhelyezve. A mult évben elhatározott állandó jégcsarnok építése mult nyáron elmaradt azért, mert a mult nyár folyamában tartott rendkívüli közgyűlésben az egyleti tagok többsége az egyleti készpénzbeli vagyonról egy uszoda létesítésére rendelte fordítani, ha sikerülend az e czélra alkalmas Kvezda-féle kertet az egylet részére megvenni. E tekintetben folytak is az alkudozások a Kvezda-féle örökösökkel, de eredménytelenül, mert az örökösök megbizottjukkal kötött ideiglenes eladási szerződés helybenhagyását megtagadták. Ez alkudozás sikertelensége felett fájdalomunkat kell kifejeznünk, annyival inkább, mert az egyleti elnök által megbizott szakértő kir. mérnök Püspöki ur a kert fekvését megvizsgálván, azt uszoda létesítésére alkalmasnak találta s általánosságban kijelölte a helyet és módot is, hol és miképpen lenne az uszoda czélszerűen létesítendő. A mostani közgyűlés a jégcsarnok építésére s esetleg uszoda létesítésére kiküldött szűkebb bizottságot továbbra is működésében meghagyta, hogy igyekezzenek egy uszodára más alkalmas helyet kiszemelni, s egyszersmind az állandó jégcsarnok építésére czéljából, a városi hatósággal megindított tárgyalást folytatni; s tartozand eljárása eredményét mindkét irányban jövő évi junius 1-ig benyújtani, mely azután egybehivandó rendkívüli közgyűlésben találand érdemleges elintézését. Ez évre felkiáltás által megválasztott egyleti tisztviselők ezek: elnök: Dr. Schmidt

Gyula, jégmester Krajzell Kálmán, pénztárnok Farkas Lajos, választmányi tagok: Czirbusz István, Florian Jakab, dr. Parcher Félix, Joób Imre, Kysch Géza, Nehrer Ágost, Schmidt Károly, Haitsch Lajos, Schönfeld Hugó, Urbán Gyula, Tahy Mihály, Mész Gyula, Krivoss Gyula, Mandics Ede, Dienes Lajos, Urbán Miklós.

Nagylelkűség. Midőn az izr. néptanítók szomorú sorsuk és az ezek iránt tanúsított háladatlanságról az ország legtöbb vidékéről a hírek érkeznek, emlitetlenül nem hagyhatjuk t. izr. polgártársaink azon nagylelkűségét, miszerint az itteni izr. hitközség által a boldogult Müller tanító után hátramaradt özvegy számára egy félelvi fizetés, azaz 300 frtnyi összeg segélyképen kiutalványoztatott.

A f. hó 6 és 7-ike közti éjjel a fagy Eperjesen 12° volt, a lipitói magaslatocon bizonyosan 15°, de az Oderbergből idefelé jött vasuti vonat kocsijai nem fűtettek s az utazók fagyva érkeztek ki Kassára, ki Eperjesre. Pedig a kassa-oderbergi pálya az első egyike! Talán a kevés nappal megelőzőtt sz. miklósi összeütközés zavarta meg a rendet?

Nyugta. A pesti szegény gyermekórház javára Dr. Szešlo Gusztáv 5311-ik számú íven adakoztak: dr. Szešlo G. 15 frtot, „Eperjesi Bank-egylet“ 5 frt, Radványi Kálmán 5 frt, „Eperjesi Takarékpénztár“ 2 frt, „Eperjesi Népbank“ 4 frt, „Nagy-sárosi Múmalom“ 5 frt, Biellek László 3 frt, Eperjes sz. kir. város 2 frt, Ghillány-család 5 frt, Krivoss Gyula 2 frt, dr. Szalai Kálmán 2 frt, Isépy Gyula 2 frt, Schmidt Károly 1 frt, özvegy Linkesch Samuné 3 frt, dr. Breyer Adolf 2 frt, dr. Berzeviczy Albert 2 frt, Fontana János 1 frt, Thrór Gyula 1 frt, dr. Munk 2 frt, dr. Hartmann 1 frt, Szent-Andrássy Lajos 15 frt, összesen: 80 frt, azaz nyolczvan forint o. é., mely összeget Dr. Szešlo Gusztáv ívtartó urtól hiány nélkül átvetttem. Kelt Budapesten, 1880-ik évi december hó 7-én Czanyuga József, a szegény-gyermekórház-egylet pénztárnoka.

Bur Auswanderungsfrage.

Raum gibt es heute noch ein Comitát in unserem Vaterlande, das nicht seine Vertreter in Amerika aufzuweisen hätte.

Das Mißjahr 79 hat bekanntlich den Anlaß zu dieser Massenauswanderung gegeben, und die einmal unter dem Wolfe plaggegriffene Idee, daß Amerika das glückliche Goldland sei, läßt sich trotz der bitteren Enttäuschungen vieler Heimkehrenden nicht so leicht verweisen; so gibt es auch heute noch hie und da einzelne Glückstritter, die mit kaltem Blute dem Heimatlande den Rücken kehren. Zum Glücke jedoch fällt der Verlust solcher Abenteuerer nicht schwer in die Wage.

Wir konnten es auch im Vorjahre der Bevölkerung unseres Comitates nicht verargen, wenn diese aus Noth den Wanderstab ergriffen; denn selbst der treueste Patriot wird es zugestehen, es sei ein krasser Unfinn, aus Vaterlandsliebe zu verhungern.

Nun aber, wo auch unser Comitát eine befriedigende Ernte aufzuweisen hat, die Erdäpfel- und Krauternte nicht zu wünschen übrig ließ, muß jeder ehrliche Landessohn die bei uns noch heute, mehr als überall anhaltende Auswanderungsmanie, auf entschiedenste verdammen. Und da es heute zumeist unser Bauernvolk ist, das von dieser Auswanderungsjucht angesteckt worden, so ist der Verlust für unsere Gegend von unberechenbarer Tragweite; indem Männer in den besten Jahren ihren Heimatsort verlassen, und also derselbe der besten Arbeitskräfte beraubt wird.

Es ist dieses unstreitig ein Uebel, das rechtzeitige und gründliche Abhilfe erheischt.

Nach gemachten Erfahrungen erweist sich die Controlle bei den Hauptstationen als ungenügend, indem diese durch die Auswanderungslustigen umgangen wird. So traten auch am 4. d. M. mehrere Bauern aus Kapi-Nemetfalú ihre Reise ohne Auswanderungspapir an, und wichen der Station Abos dadurch aus, daß sie bis Margiczán per pedes gingen, und von da unbehindert verduftet sind.

Wir empfehlen diese, auf gründliche Information beruhende Zeilen unsern dazu berufenen Behörden, und erwarten im Interesse unseres Comitates, sowie des ganzen Vaterlandes, daß diesem Unfuge durch strenge Controlle bei allen Stationen gesteuert werde. R—L.

Ueber die Sanitätsreform.

Unter den bei der Enquete zu Budapest vorgelegten Fragen, welche die Verwaltungsreform unserer Comitate betreffen, finden wir leider eine der wichtigsten Fragen, nämlich die der Sanitätsregelung, unberührt. Ich glaube erst nicht sagen zu müssen, welche Bedeutung dieser Frage beigemessen werden muß, wenn man sich der markanten Worte jenes berühmten Staatsmannes — Lord Beaconsfield — erinnert, der da sagt: „daß die hygienischen Fragen hoch über allen politischen Parteifragen stehen, und daß der politische Einfluß eines Landes abhängig sei von der physischen Constitution seiner Einwohner.“ Ich erlaube mir daher die Aufmerksamkeit des geeigneten Lesers nur auf einzelne Punkte unserer Sanitätsverwaltung zu lenken und will nur dasjenige hervorheben, was mir für die Hebung und für das Fortschreiten unserer öffentlichen Gesundheitspflege am besten erscheint.

Folytatás a mellékleten.

Lassen wir unsere Reue paffien, so müß ichnen eine solche Qualifikation wie sie in unserm Lande verlangt wird, nämlich die physische Prüfung. Bei dem Arzte verlangt bei uns einer zweijährigen Praxis der Jünger Aesculaps je das für öffentliche Gesundheit. Daher kommt es, daß alle unsere Arzte vorgezogen gabe eines öffentlichen Arztes, daß er nur Krankenkassen sondern hauptsächlich dar reffen — wie Schul-, W. Beerdigung, Fleischbeschau steht doch ferner seine Nothfalle dem Kranken über alle gesundheitsliche Botum abzugeben. Die wendig sind, kann man erwerben, denn Staatsbehörde bei der Wahl er Arzte nicht so sehr auf vielmehr auf dessen zu dem Wissen Rücksicht nehmen Sorge zu tragen für die fes, und das kann sie nur.

Durch die Einfuhr Qualifikation würde die Nebel steuern, nämlich der Wahlurne würde nicht dem Wähler mit ihren aufgeführten halten, sondern Fähigkeit die maßgebendsten Faktoren.

Habe ich nun die Seiten des Arztes nothwendig nur recht und billig, we eine bessere materielle Lage den Arzte Sorge tragen.

Dotation der Arzte erhöh einem Bezirksarzte 100 fl. er pünktlich seinen Pflichten hätte ferner Sorge längliche Anstellung eines Regierung müßte ferner die höchsten Güter des eine geachtete Stellung im nur solche Reformen könnten schönen Zukunft auf dem werden, denn nur unter den Jünger Aesculaps mit sich hingeben.

Kis-Ezben, im De

Corresp

Wer vor einem Jahre und heute dieselbe Strecke lich einen gewaltigen Unter Ordnung derselben wahrne

Das humane Benehmen Bahnpersonals zeigt dem Eigenthümer gewechselt, und des Staates übergegangen.

Der Höllelärm, den den der ärmeren Classe, hören bekam, hat plötzlich gemacht; der Streit und Paffanten beim Ueberfüll auszukämpfen hatten, hört bewegt sich freier und fäh tige Wirkung.

In demselben Maasung tüchtiger Fachmänner selben Grade befundet bei Eisenbahndirection Gerech

Zur Illustration des bei mir selbst sich zugeteiner Reise langte ich vor folg an; mit der Absicht, zu nehmen, habe ich auch nach H-Nemetshi gelöst.

ein Telegramm, die Reise haza fortzuführen. Und da meine H-Nemetser Karte Caffier dieselbe zurücknehm Geld für verloren. Aber verpürend, wendete ich m Staatsbahndirection, dem meinen Wohnort geäu Eisenbahnkarte, in Begleitun bens, beim hiesigen Postamt

Daß unter solch ger Bahnrufen bei uns Fort Vaterland auch diebezüglic stehen werde, — ist selbstve

Lassen wir unsere Fachorgane vor unseren Augen Revue passieren, so müssen wir eingestehen, daß von ihnen eine solche Qualifikation verlangt werden sollte wie sie in unserem Schwesterstaate — Oesterreich — verlangt wird, nämlich den Nachweis einer abgelegten Physicatsprüfung. Bei der Anstellung eines öffentlichen Arztes verlangt bei uns das Gesetz bloß den Nachweis einer zweijährigen Praxis, ohne Rücksicht darauf, ob der Jünger Aesculaps jenes spezielle Fachwissen besitzt, das für öffentliche Gesundheitspflege nothwendig ist. Daher kommt es, daß alte Chirurgen strebsamen jungen Ärzten vorgezogen werden. Besteht doch die Aufgabe eines öffentlich angestellten Arztes nicht darin, daß er nur Krankenvisiten in seinem Sprengel mache, sondern hauptsächlich darin, daß er die sanitären Interessen — wie Schul-, Wohnungs-, Canalisation, Beerdigung, Fleischschau u. s. w. — überwache, besteht doch ferner seine Hauptaufgabe nicht darin, im Nothfalle dem Kranken Hilfe zu leisten, sondern darin, über alle gesundheitslichen localen Angelegenheiten sein Wort abzugeben. Die Kenntnisse aber, die dazu nothwendig sind, kann man nicht durch die Praxis allein erwerben, denn Staatshygiene und Medizinal-Polizei muß gelernt werden, wie jedes andere spezielle Fachwissen. Es wäre daher nur wünschenswerth, wenn die Behörde bei der Wahl eines anzustellenden öffentlichen Arztes nicht so sehr auf dessen 2-jährige Praxis, als vielmehr auf dessen zu dieser Stellung qualifizirendes Wissen Rücksicht nehmen würde. Die Regierung hat Sorge zu tragen für die Gesundheitswohlfahrt des Volkes, und das kann sie nur durch geeignete Fachorgane.

Durch die Einführung einer solchen rigorosen Qualifikation würde man gleichzeitig einem anderen Uebel steuern, nämlich der Protection. An der Pforte der Wahlurne würde nicht mehr Protection und Nepotismus mit ihren aufgepflanzten Bajonetten Schildwache halten, sondern Fähigkeit, geeignetes Wissen würden die maßgebendsten Factoren sein.

Habe ich nun die Bedingungen gestellt, die von Seiten des Arztes nothwendig wären, so erschiene es nur recht und billig, wenn auch die Regierung für eine bessere materielle Lage der betreffenden anzustellenden Arzte Sorge tragen würde. Vor allem müßte die Dotation der Arzte erhöht werden. Wie kann z. B. einem Bezirksarzte 100 fl. Reisepauschal genügen, wenn er pünktlich seinen Pflichten nachkommen will? Der Bezirksarzt muß jeden sanitären Vorfall, der ihm gemeldet wird, in Augenschein nehmen, dazu kommt noch die Inspectionstour, die er gewöhnlich alle 3 Monate durch seinen ganzen Bezirk machen muß. Die Regierung hätte ferner Sorge zu tragen für die lebenslängliche Anstellung eines jeden öffentlichen Arztes; die Regierung müßte ferner trachten, daß die soziale Stellung des Arztes gehoben werde, daß der Arzt — dem die höchsten Güter des Menschen anvertraut sind — eine geachtete Stellung im Staatsleben einnehme, denn nur solche Reformen könnten als die Morgenröthe einer schönen Zukunft auf dem Sanitätsgebiete angesehen werden, denn nur unter solchen Modalitäten würde der Jünger Aesculaps mit Liebe und Eifer seinem Berufe sich hingeben.

Ris-Ezeben, im December 1880.

Dr. Rosenfeld,
Stadtphysicus.

Correspondenzen.

Eperjes, 6. Dezember.

Wer vor einem Jahre noch die Theißbahn benutzte, und heute dieselbe Strecke passiert, der muß unwillkürlich einen gewaltigen Unterschied in der Verwaltung und Ordnung derselben wahrnehmen.

Das humane Benehmen, die Zuverlässigkeit des Bahnpersonals zeigt deutlich, daß die Theißbahn den Eigentümern gewechselt, und daß letztere in den Besitz des Staates übergegangen.

Der Höllenlärm, den Jedermann beim Einpferchen der ärmeren Classe, an den Hauptstationen zu hören bekam, hat plötzlich der Ruhe und Ordnung Platz gemacht; der Streit und Zant den Conductor und Passanten beim Ueberfüllen der Wagen regelmäßig auszukämpfen hatten, hörte mit einem Male auf; Alles bewegt sich freier und fühlt des Umtausches wohlthätige Wirkung.

In demselben Maße aber, wie da die weiße Leitung tüchtiger Fachmänner sich erblicken läßt, in demselben Grade befindet bei jeder Gelegenheit die löbl. Eisenbahndirection Gerechtigkeit und Wahrheitsliebe.

Zur Illustration des Gesagten will ich folgenden, bei mir selbst sich zugetragenen Fall anführen: Auf einer Reise langte ich vor einigen Wochen in Miskolcz an; mit der Absicht, meine Tour gegen Kaschau zu nehmen, habe ich auch daselbst eine Eisenbahnkarte nach H. Nemethi gelöst. Mittlerweile aber erhielt ich ein Telegramm, die Reise unverzüglich nach Nyiregyháza fortzusetzen. Und da weder ein Uebernehmer für meine H. Nemethi Karte sich dargeboten, noch der Herr Cassier dieselbe zurücknehmen wollte, so hielt ich mein Geld für verloren. Allein, dazu keine besondere Lust verspürend, wendete ich mich versuchsweise an die löbl. Staatseisenbahn-Direction, die mir auch, da ich seitdem meinen Wohnort geändert, den vollen Betrag der Eisenbahnkarte, in Begleitung eines sehr höflichen Schreibens, beim hiesigen Postamte dieser Lage angewiesen.

Daß unter solch gerechter und weiser Leitung das Bahnwesen bei uns Fortschritte machen — und unser Vaterland auch diesbezüglich dem Auslande nicht nachstehen werde, — ist selbstverständlich! Rosenthal.

Vermischtes.

Aufruf an die Hauseigentümer der Stadt Eperjes. Aus Anlaß des Einzuges des neuen Obergerichtsherrn Thomas v. Matyjasovsky in unsere Stadt, welche am 14-ten d. Monats Nachmittags zwischen 2—3 Uhr stattfinden wird, werden die P. E. Hauseigentümer ersucht, zur Hebung der Einzugsfeierlichkeit am genannten Tage für die möglichste Schmückung ihrer Häuser Sorge zu tragen. Vom Magistrate der königl. Freistadt Eperjes.

Eperjes schreitet vorwärts! Wie wir aus authentischer Quelle erfahren, hat sich daselbst unter dem Präsidium des Herrn Bürgermeister eine Baucomission zur Verschönerung der Stadt constituirt. Dieselbe soll in Kurzem einen Aufruf an die Intelligenz der hiesigen Einwohner erlassen, um Selbe zur Unterstützung dieses löblichen Unternehmens aufzufordern. Wir begrüßen dieses edle Project mit Freuden, und werden nicht ermangeln, unsern geschätzten Lesern seiner Zeit über das Resultat ausführlichen Bericht zu erstatten.

Schule und Unterricht. Trotz den vortrefflichen Lehranstalten, die unsere Stadt aufzuweisen hat, macht sich dennoch der Mangel einer tüchtigen Mädchenschule fühlbar; wir constatiren daher mit Vergnügen, daß die Errichtung einer modernen Mädchenerziehungsanstalt beschlossene Thatsache ist, und wurde die Lage zu dem aufzuführenden Schulgebäude, durch unsere Stadtpresidentanz bei der Promenade angewiesen.

Ein neues Casino wurde in Soovár von dem allbeliebten Gastwirth Herrn Better eröffnet. Derselbe war bestrbt, dieses mit allen Comfort auszustatten, und hat daher die Intelligenz daselbst Gelegenheit, zur gemüthlichen Zerstreuung. Auch fremde Gäste sind hier sehr willkommen und wird für Unterhaltung derselben nach Kräften gesorgt.

Ein interessanter Gast. Fräulein Ilka Agay, (einst Regina Koenigweig) ist dieser Tage von Moskau, wo sie längere Zeit als ausgezeichnete Schauspielerin mit bestem Erfolge gewirkt, hier eingetroffen, um — wie verlautet — den Winter in unserer Stadt zuzubringen. Fräulein Agay hat auch in Petersburg durch ihr vortreffliches Spiel allgemeines Aufsehen erregt; Dieselbe ist in unserer Nachbarstadt Leben geboren.

Ein sauberes Geschäft. Frau Maria G...g, eine hiesige arme Witwe, ernährt sich seit Jahren durch Diebstohlvormittlung. Nun machte man in letzter Zeit die Bemerkung, daß die durch Frau G...g installirten Dienstmoten sehr oft ihre Dienstplätze wechseln, was auch auf die sonderbare Entdeckung führte, daß genannte Vermittlerin auch hier die Hand im Spiele habe, indem diese, um neue Vermittlungsprovision zu verdienen, erstere wieder wegzulocken und neu zu unterbringen sucht.

Bauernentreue. Gebrüder Dlyeba aus N.-Sebes wanderten im vorigen Jahre, gleich vielen Andern, nach Amerika, um dort ihr Glück zu finden. Beide hatten ihren daselbst zurückgelassenen jammernden Liebschen für immer Treue geschworen. Dieser Tage erhielten nun die beiden Bauernmägde 400 fl. und zwei Schiffskarten mit dem Rufe auszuwandern, um dort in den Ehestand zu treten. Der warmen Aufforderung folgend, treten nun Kolycsar Anna und Maria Grulj kommende Woche die verheißungsvolle Reise an.

Folgen des Trunkes. Bei einer Dorfunterhaltung in unserem Nachbarorte Sebes, hatte Katharina Fenyics ein bißchen zu tief ins Glas geguckt, und als sie in diesem benebelten Zustande heimkehrte, stürzte die Arme nahe an der Brücke nieder, und verletzte sich an einem Baume so sehr, daß sie dieser Tage unter heftigen Schmerzen verschied.

Taufe von Kindern aus gemischter Ehe. Mit Rücksicht auf die aufgetauchten Zweifel und Bedenken über die Taufe von Kindern aus gemischten Ehen hat der Fürstprimas an seinen Clerus eine neue Instruction erlassen, in welcher erklärt wird, daß die Taufe solcher Kinder ohne Rücksicht auf die Confession des betreffenden Elterntheiles unbedenklich vorgenommen werden könne, da der Taufact noch nicht die „Aufnahme“ in die Confession bedeute; doch sollen die Seelsorger sich in jedem Falle von Seite der Eltern die schriftliche Erklärung geben lassen, daß sie die Bornahme dieses Actes in der katholischen Kirche wünschen.

Uniform für protestantische Seelsorger. In den Kreisen der protestantischen Geistlichkeit ist eine Bewegung im Zuge, welche die Einführung einer gleichförmigen Tracht für die Seelsorger anstrebt. Wahrscheinlich wird die Angelegenheit im Generalconvent durch eine Abstimmung entschieden werden.

Der ungarische Reichstag hat den successiven Verkauf der Staatsdomänen, im beiläufigen minimalen Schätzungswerte von 100 Millionen Gulden innerhalb 20 Jahren decretirt, so daß dem Finanzminister aus dem Erlöse der Staatsgüter eine jährliche Quote von fl. 5,000,000 zur Verfügung stehen soll. Die theilweisen Verkäufe werden bereits seit zwei Jahren fortgesetzt, doch hat man dabei die Erfahrung gemacht, daß der Verkauf der Güter nicht so flott von Statten geht als man erwartete, und daß der Finanzminister nicht mit Gewißheit auf den pünftlichen Eingang dieser Budgetpost rechnen könne, weshalb man nun darauf bedacht sein soll, die Abwicklung des ganzen Verkaufsgeschäftes an eine zu gründende sogenannte Agrarbank zu übertragen.

Blaue Brillen sind schädlich. Bisher wurden fast überall blaue Gläser zu Brillen für Augenleidende verwandt, ohne daß sich irgend welche Beschwerde über die Unzulänglichkeit dieses Schutzmittels erhoben hätte. Jetzt werden plötzlich jenseits des Canals zahllose Stimmen laut, die mit mehr oder weniger Gewicht blaue Augengläser als schädlich bezeichnen. Mehrere

englische und amerikanische Fachzeitschriften erwähnen die Gutachten einiger hervorragenden Aerzte, laut welchen blaue Gläser das entzündete Auge lebhaft reizen und so nur noch stärker affiziren; die graue Farbe sei einzig und allein geeignet, das Auge wirksam zu schützen und zu schonen.

Anläßlich der Agitationen gegen das gemeinsame Heer, wozu ein Theil der magyarischen Tagespresse und einige Chauvinisten den bekannten Klausenburger Vorfall ausnützen, erhob das gemeinsame Kriegsministerium — dem Vernehmen nach — bei der ungarischen Regierung Reclamationen, deren Erfolg nicht anzuzweifeln sei. Zunächst wird man wohl reichen Strafverhandlungen bei den ungarischen Schwurgerichten entgegensehen dürfen. P. Corresp.

Somoskedy's Vorlesung, deren Abhaltung der Oberstadthauptmann in Budapest bereits gestattet hatte, wurde vom Minister des Innern, Koloman Tisza, untersagt.

Medizinische Briefe. I. Verdauungsstörungen. Die Organe, durch welche dem menschlichen Körper die Stoffe zu seiner Erneuerung aufnahmefähig gemacht werden, sind für die Gesundheit natürlich von äußerster Wichtigkeit, jede Störung in den Functionen dieser Organe, jede Minderung, Alteration und Hemmung ihrer Leistungsfähigkeit erzeugt krankhafte Zustände mehr oder weniger schwerer Art. Durch die schlechte Verdauung wird auch die Darmthätigkeit des Unterleibes in Mitleidenschaft gezogen. Tritt nicht an der rechten Stelle richtige Heilpflege ein, so treten die mannigfachen Krankheitserscheinungen auf, als: Blutarmuth, Bleichsucht, Trägheit der Glieder, Appetitlosigkeit, saures Aufstoßen, Kopfweg, Schmerzen im Magen, den Därmen, überhaupt im Unterleib, Verstopfung, Diarrhöe, Blähungen, Abmagerung, Leber- und Gallenleiden. Läßt man die Krankheit ungehindert ihr zerstörendes Werk fortsetzen, so ist allgemeines Siechthum und schließlich der Tod die Folge.

Es ist statistisch festgestellt, daß in Folge der heutigen Lebensweise $\frac{2}{3}$ aller Menschen an gestörter Verdauung leiden, ohne es zu wissen und nur zu oft durch eigenes Verschulden, durch Unkenntniß, Vernachlässigung, durch Anwendung ungeeigneter oder gar schädlicher Mittel schwere Leiden über sich hereinbrechen lassen, wie Hypochondrie, Melancholie, Hysterie, Gicht und Rheumatismus.

Verdauungsstörungen werden meistens durch nicht genügende Absonderung des zur Verdauung nothwendigen Magen- und Darmsaftes hervorgerufen. Nach dieser Richtung hin, muß deshalb die Heilung des Leidens erstrebt werden, es dürfen keine drastischen, scharf abführend-wirkende, die Verdauungsorgane nur noch mehr zerrüttende und schwächende Mittel, in Anwendung kommen, sondern nur Arzneien, welche die Magenschleimhaut und Darmdrüsen zu größerer Thätigkeit (Absonderung) milde reizen.

Als eines der am sichersten und raschesten wirkenden Heilmittel kann man die von dem Apotheker Rich. Brandt in Schaffhausen dargestellten Schweizerpillen aufs beste empfehlen.

Viele Aerzte haben constatirt, daß deren Wirkung eine äußerst angenehme, anregende ist und daß die Pillen keine dem Körper schädlichen Stoffe enthalten. Die Vertretung des Herrn Apotheker R. Brandt in Schaffhausen ist dem Apotheker Herrn Josef v. Török Budapest Ungarn, übertragen und findet man dieses bewährte Arzneimittel nur in Blechdosen enthaltend 50 Pillen für 70 Kreuzer und kleine Probepäckchen mit 15 Pillen für 25 Kreuzer. Man achte beim Ankauf, daß jede Schachtel eine rothe Etiquette mit dem Schweizerkreuz und dem Namenszug des Apotheker R. Brandt tragen muß.

Fruchtpreise vom 3. Dezember 1880.

Woggen per 100 Kilogr.	fl.	9.50	10.—
Weizen " 100 "	"	9.75	11.—
Gerste " 100 "	"	7.—	8.—
Hofer " 100 "	"	4.50	5.25
Weiß " 100 "	"	7.—	—
Erbsen " 100 "	"	9.—	10.50
Linsen " 100 "	"	12.—	16.—
Bohnen " 100 "	"	8.—	9.—
Erdäpfel " 100 "	"	1.50	—

A vasuti vonatok menet- és érkezési ideje.

Eperjesen, f. évi október 15-től kezdve.

Eperjes—Oderberg.			
Eperjesről ind.	8 óra 01 p. reg.	Oderbergbe érk.	4 óra 49 p. másn. reg.
Oderbergről "	5 " 45 " estv.	Eperjesre "	9 " 56 " "
Eperjes—Budapest.			
Eperjesről ind.	8 óra 01 p. reg.	Budapestre érk.	7 óra 58 p. estv.
" "	9 " 08 " estv.	" "	7 " 33 " reg.
Budapestről "	10 " 50 " "	Eperjesre "	9 " 56 " "
" "	7 " 34 " reg.	" "	8 " 22 " estv.
Eperjes—Tarnow.			
Eperjesről ind.	8 óra 22 p. estv.	Tarnowra érk.	11 óra 40 p. délb.
Tarnowról "	1 " 45 " délb.	Eperjesre "	7 " 03 " reg.
Eperjes—Ujhely.			
Eperjesről ind.	11 óra 29 p. délb.	Ujhelybe érk.	7 óra 17 p. estv.
Ujhelyről "	3 " 24 " éjjel.	Eperjesre "	9 " 56 " reg.
" "	9 " 06 " reg.	" "	3 " 32 " délb.
Eperjes—Kassa.			
Eperjesről ind.	4 óra 17 p. reggel.	Kassára érk.	6 óra 29 perc.
" "	8 " 01 " "	" "	" 40 " "
" "	9 " 08 " estv.	" "	10 " 53 " "
Kassáról "	7 " 56 " reggel.	Eperjesre "	9 " 56 " "
" "	5 " 52 " estv.	" "	8 " 22 " "

Az Eperjesről délb. 11 óra 29 perczkor induló gözmozibus Kassán csatlakozik az Ujhelybe estve 7 óra 17 perczkor érkezéző vonathoz s az Eperjesről délt. 5 óra 59 perczkor induló pedig Aboson az Iglóra estve 11 óra 42 perczkor érkezéző vonathoz.
Az Eperjesen reggel 8 óra 14 perczkor megérkező gözmozibus (a vonat elkészése esetét kivéve) a Budapestre estve 10 óra 50 perczkor induló utazókat, és az Eperjesre délt. 3 óra 32 perczkor érkezéző pedig az Ujhelyből reggel 9 óra 6 perczkor induló utazókat veszi fel.

A gőzomnibus-vonatok menetrende.

	ind.	Menetjegy		Menet-térítési jegy	
		frt.	kr.	frt.	kr.
Kassa	6.50 r. 1.50 d. n.	1.11	74 37	1.76	1.18 59
9.-a sz. űrház fel- és lesz.	6.41 - 2.01				
Szt.-István megállóhely	6.54 - 2.14	1.11	74 37	1.76	1.18 59
3. sz. űrház fel- és lesz.	7.08 - 2.28				
Abos	7.15 - 2.37	58	38 19	91	61 30
Lemes megállóhely	7.24 - 2.46	58	38 19	91	61 30
5.-a sz. űrház fel- és lesz.	7.36 - 2.58				
Kende megállóhely	7.44 - 3.06	35	23 12	55	36 18
Eperjes	8.14 - 3.32				
13.-a sz. űrház fel- és lesz.	8.20 - 3.38				
Eperjes-Város	8.23 - 3.41				
17.-a sz. űrház	8.36 - 3.54				
Nagy-Sáros	8.41 - 3.59	30	20 11	48	32 17
Nagy-Sáros		ind.	10.33 d. e.	4.32 d. n.	
17.-a sz. űrház fel- és lesz.	4.32				
Eperjes-Város		10.52		4.51	
13.-a sz. űrház		10.55		4.54	
Eperjes		11.29		5.59	
Kende megállóhely		11.47		6.17 este	
5.-a sz. űrház fel- és lesz.		11.55		6.25	
Lemes megállóhely		12.07 délut.		6.37	
Abos		12.20		6.52	
9. sz. űrház fel- és lesz.		12.25		6.57	
Szt.-István megállóhely		12.40		7.12	
3. sz. űrház fel- és lesz.		12.52		7.24	
Kassa		érik.	1.03	7.35	

Kiadó-tulajdonos: Az Eperjesi Bankegylet.
Felelős szerkesztő: Brezocszy István.

Zu verpachten

sind mehrere im Sároser Comitae, theilweise nächst Eperies gelegene Gutsbesitze.

Auskunft ertheilt man in der Advocatur-Canzlei des

Dr. Adolf Propper
Eperies.

WERTHER'S CATALOG

des neuesten

Metall-Weihnachts-Spielwaaren-Bazars.

Zweckmäßige Spielzeuge für Knaben und Mädchen in jedem Alter.

Direct aus Paris, Berlin und Wien bezogen und eigenes Erzeugniss.

- Zierliche kleine Kochherde mit Kochgeschirr von 30-350.
- Puppenbestecke und Service aus Britannia und Alpaca von 5-10 kr.
- Küchenschirme in Schachtel von 30-150.
- Verzinte, verkupferte und emailirte Kochgeschirre von 10-30 kr.
- Einzelne Stücke Küchengeräthschaften 5-15 kr.
- Kaffeemaschinen, Kaffeekannen, Kaffeetassen, Kaffeeschalen, Kaffee-Service aus Zinn, Britannia und Porzellan von 10-50 kr.
- Kaffeemühlen, Küchenmörser, Leuchter, Tisch- und Hängelampen von 20-80 kr.
- Vogelkäfige, Vogelpeifer von 10-40 kr.
- Möbel für Salon und Garten aus Metall, Holz und Zinn feinst tapezirt von 80-350.
- Spiegel, Bilder, Etageren von Zinn u. Bronze 30-60 kr.
- Nudelbrett, Walzholz, Mehlsieb, Salzfaß, Zuckerhammer aus Holz von 20-40 kr.

Für erwachsene Kinder.

- Säbel Gewehre Pistolen, mit u. ohne Kapsel. 20-40 kr. 20-80 kr. 5-30 kr.
- Verschiedene Trompeten von 4-46 kr.
- Eisenbahn und Locomotive von 10-1.20.
- Kinderwagen, Omnibus, Wiegen mit Puppen v. 20-50.
- Kugelläufer, Luftlänzer, Jockeys u. verschiedene Blechfiguren von 10-40 kr.
- Kanonen mit Luft- und Erbsenladung bis 60 kr.
- Verschiedene Thiere, als Mäuse, Katzen mit Uhrwerk, Handwerker, Feuerwehr, Feuerspritzen, Dampfmaschinen, alles mechanisch und beweglich, ferner Spielwerke, Laterna-Magica von 1-5 fl.
- Komische bewegliche Figuren.
- Gummifiguren und Puppen von 20-50 kr.
- Badewannen und Schwimmtöcke von 10-40 kr.
- Bettstellen, Wiegen mit und ohne Puppen von 30-1 fl.
- Blumenkandel von 12-50 kr.
- Blumenwasen aus Metall und Glas von 20 kr. bis 4 fl.
- Zinnsoldaten, Cavallerie und Infanterie, interessante Kriegs- und Marktstellungen.
- Kinderuhren mit Kette und Schlagwerk von 10-40 kr.
- Küchen- u. Puppenzimmer-Einrichtungen bis zu feinsten Dessins.
- Aquarium. Fisch u. Blumengestell aus Zinn u. Bronze.
- Alle Gattungen Unterhaltungs-Spiele als: Domino, Lotterie, Tombola, Werkzeugkasten, Schablonen-Spiel, Schwimm- u. Magnet-Figuren, verschiedene Landschaften in Schachteln, schöne zweckmäßige Sparbüchsen, Schreibzeuge, Federhalter und verschiedene lackirte Blechgegenstände, billige Hand- und Strickkörbchen, Christbaum-Lichthalter etc.

Um das geehrte Publikum von der Billigkeit meiner Waaren zu überzeugen, ersuche nur einen kleinen Probekauf zu machen, um sich die Gewissheit zu verschaffen, dass die grossstädtischen Zeitungs-Ankündigungen, betreff der Billigkeit sich nicht auf der realsten Basis befinden, und dass ich diesbezüglich jeder Concurrenz entgegengetreten kann.

Die von mir gekauften Gegenstände, welche in den 1. Monaten reparaturbedürftig sind, werden unentgeltlich gemacht.

Concurrenz der Pester u. Wiener Spielwaaren-Gruppen.

Karácsonyi

ujévi ajándékokul!

levélpapírok: dombornyomatú alakok, virágok, állatok és monogramokkal a legnagyobb választékban.

Nagy raktár lelkészi és ügyvédi kész nyomtatványokban.

Eperjesi bankegylet
könyvnyomdája.

2091 489 5-6

Örök-eladási hirdetés.

A m. kir. vallás- és közokt. ministerium folyó évi 21947. sz. alatti rendelete alapján közhírré tétetik, hogy a mislyei kir. közalap. uradalomhoz tartozó

BOLOGDI BIRTOK

örök áron eladatik, nevezetesen:
Egy vízi malom, most erdőöri lak melléképületeivel, becsértéke frt 1502 02 kr.
65⁵⁷/₁₂₀₀ hold mezei gazdasági terület, becsértéke " 459 90 "
65⁷⁰/₁₆₀₀ hold erdőterület, becsértéke " 7083 — "

Összes becsérték . frt 9044 92 kr.

Az eladás zárt ajánlatok mellett történik, melyekhez csatolva kell lenni óvadékul az ajánlott összeg 10 száztlójának, és ki kell jelentenie az ajánlattevőnek, hogy az eladási feltételek előtte ismeretesek s azokat elfogadja.

A zárt ajánlatok folyó évi december 20-ig d. e. 12 óráig a mislyei k. közalap. főtiszttséghez beadandók, ugyanott tekinthetők meg az eladási feltételek és a fekvőségek térrajza.

Alsó-Mislyén, 1880. nov. 8.

Kir. közalap.
főtiszttség.

Van szerencsém a t. cz. közönséget értesíteni, miszerint

fűszer-vasárú üzletemet

f. év december 9-én
EPERJESEN,
t. Szentandrassy Lajos úr házában megnyitottam.

Szives pártfogást kér

kiváló tisztelettel

Linkesch Károly.

Beehre mich hiemit dem P. T. Publikum mitzutheilen, daß ich mein

Spezerei- und Eisenwaaren-Geschäft

am 9-ten Dezember l. J. in EPERIES, im L. v. Szentandrassy'schen Hause eröffnet habe.

Um gütigen Zuspruch bittet

hochachtungsvoll

Carl Linkesch.

1569 502 2-3

Árlejtési hirdetmény.

Az alant írott hivatal 1881. évi szükségletére szállítandó következő termények beszerzésére nézve ezennel új árlejtés hirdetetik:

- 1. 563 hl. rozs, h.-ként 72 klgr. súlylyal
- 2. 760 „ zab, „ 43 „

mely cikkek egyenlő részletekben és pedig 1881. évi januárius, április, július és október hó 15-én szállítandók.

Az árlejtésre kizárólag zárt ajánlatok fogadtatnak el.

Az ajánlatok elfogadása 1880. év december hó 14-én reggel 9 óráig történik a bánatpénz a hivatalos nyugta vagy postavezény előmutatása után azon ajánlattevőnek, ki mint legolcsóbb szállító meg nem maradt, az itteni kir. pénztárnál 1880. év december hó 17-én ki fog adatni

A zárt ajánlatok 50 krnyi bélyeggel, s bánatpénzül az ajánlott összegnek 10%-tes részletével látandók el.

A bánatpénz készpénzben vagy magyar kir. értékpapírban csatolandó.

Az ajánlatban, ajánlattevő köteles kitenni, hogy a szállítás feltételeit ösmeri, s hogy azoknak magát minden tekintetben aláveti.

Az ajánlott összeg szám és szó szerint kiirandó, valamint az is, hogy ajánlattevő a szállítást hectoliter és kilogramok szerint eszközölni az ajánlott árért.

Az ekként szerkesztett zárt ajánlatok csak is a fentebb kitett nap reggeli 9 óráig fogadtatnak el, a később beadott ajánlatok visszautasítatnak, egyáltalában utóajánlatok tekintetbe nem vétetnek.

A szállítás részletes feltételei az árlejtést tartó hivatal helyiségében minden nap reggel 9 óratól délután 5 óráig megtekinthetők.

Soóvárt, 1880. október 11.

M. k. sóbánya hivatal.

SCHLITTSCHUHE!

Halifax,

Damen und für Kinder in größter Auswahl, sowie alle 1-2

Spezerei- & Colonial-Waaren, die Erzeugnisse der renommirten

Nagy-Sároser Kunstmühle zu den solidesten Preisen empfiehlt dem hochgeehrten Publikum die

Eisen- & Spezerei-Handlung des

Kozma Lajos, in EPERIES.

a f. hó 26-án,
a „Fekete Tánca” melyre a n. é. k. 515
Belepti áj. k.

Van szeres szives tudomás.
rakt ujjolag és pedig kan
ajánd alkalmas tárgyal Ajánlhatom női- és fér tünő minőség gyapot, külf nőségü és sz chiffon férfi kézelők, ny nyők, női- kendők nag fehér függör szakmamba vagó A t. cz. köz sát kikérve, mara
505 2-3
Szent-A

Ich bitte sie! Wegen vorgerückter G deuten im Breite herabge Crep, Salon- u. Laufteppic otte, Tuch- u. Schafwollwa karirte Kleiderstoffe zu sta Terno 10/16, breit, von fl. fl. 1.75-2.75. Noblesse ve burger, Freiwaldauer Leinb Garnituren für 6 Personen Handtücher von 15 bis 21 Piquehosen, Corsets und R Singer Nähmaschine Um zahlreichen Zuspr
504 2-3
Reife zu
100 Rub

Feld u find parzellenweis f
Jakob H in
492

Realitäre Wegen Ueberfie riefer Realitäten, be hohen Zins in der Ungaraffe, fe **BERG** von 11,000 □ Klaf lich 1000 □ Klafte falls stochhohes, haus Bände sammt dem da und dem Mauthhau hofe, preiswürdig zu Näheres beim G
496 3-5

Das bis jetzt sogenannte
Hôtel Berger
 (Professor Haitich'sches Haus)
 in der Hauptgasse Nr. 129.
 ist
 vom 1. Januar 1881.
 für
Privat-Wohnungen
 im Ganzen als auch parzellenweis
 zu vermieten. — Näheres zu erfragen beim
 493 **Hotelier.** 3-3

Fast verschenkt!
 Das von der Maschinenfabrik der falliten „großen Britannia-
 Silberfabrik“ übernommene Maschinenlager wird wegen eingegangenen
 großen Zahlungsverschreibungen und gänzlicher Räumung der Localitäten
um 75 Procent unter der Schätzung verkauft.
 daher alle **fast verschenkt.** Für nur **fl. 6.70**, als kaum der Hälfte
 des Wertes des bloßen Arbeitslebens, erhält man nachstehendes ansehnlich
 gezeichnetes Britanniasilber-Zweifelloses, welches früher **30 fl.**
 kostete und wird für das Bestehen der Werkzeuge **25 Jahre garantiert.**
 6 Tafelmesser m. vorz. St. Abt. 1. Klasse.
 6 edel engl. Britannia-Silber-Gabeln.
 6 massive Brit.-Silber-Speiseöffel.
 6 feine Britannia-Silber-Ressortöffel.
 1 schwerer Britannia-Silber-Suppenlöffel.
 1 massiver Brit.-Silber-Mischschäpfer.
 6 feine silb. Präparier-Zaetis.
 6 vorz. Mischmesser, Brit.-Silber.
 3 schöne massive Bierbecher.
 3 prachtvolle feine Zunderlöffel.
 1 verz. Messer, edel Zunderbecher.
 1 Zunderbecher, feine Zerk.
 2 effectvolle Salon-Zaetis.
 2 feine Mischmesser-Zaetis.
 30 Stk.
 Alle hier angeführten 50 Stk. Prachtgegenstände kosten zusammen
fl. 6.70
 Bestellungen gegen Nachnahme oder vorheriger Geldeinbarung
 werden, so lange der Vorrath reicht, effectuirt durch die Herren
Blau & Kann, General-Depot der Brit.-Silber-Fabriken
Wien, I., Elisabethstr. Nr. 6.
 Hunderte von Dankungs- und Anerkennungsbriefen liegen
 zur öffentlichen Einsicht in unserem Bureau auf.
 Bei Bestellungen genügt die Adresse:
 447 12-12 **BLAU & KANN, Wien.**

Man biete dem Glücke die Hand!
400,000 Mark
 Haupt-Gewinn im günstigen Falle bietet die **allerneueste**
grosse Geld-Verloosung, welche vom Staate genehmigt
 und garantiert ist.
 Die vortheilhafte Einrichtung des neuen Planes ist
 derart, daß im Laufe von wenigen Monaten durch 7 Classen
46,640 Gewinne zur sicheren Entscheidung kommen,
 darunter befinden sich Haupttreffer von **eb. 400,000**,
400,000, speciell aber

1 Gewinn a M. 250,000	1 Gewinn a M. 12,000
1 Gewinn a M. 150,000	24 Gewinne a M. 10,000
1 Gewinn a M. 100,000	4 Gewinne a M. 8,000
1 Gewinn a M. 60,000	52 Gewinne a M. 3,000
1 Gewinn a M. 50,000	108 Gewinne a M. 2,000
2 Gewinne a M. 40,000	533 Gewinne a M. 1,000
2 Gewinne a M. 30,000	533 Gewinne a M. 500
5 Gewinne a M. 25,000	676 Gewinne a M. 500
2 Gewinne a M. 20,000	950 Gewinne a M. 300
12 Gewinne a M. 15,000	26345 Gewinne a M. 138

 Die nächste erste Gewinnziehung dieser großen vom
 Staate garantierten Geld-Verloosung ist amtlich festgesetzt
 und findet
schon am 15. u. 16. Decbr. d. J. statt
 und kostet hierzu
 1 ganzes Original-Los nur **Mark 6** oder fl. 3 1/2 ö. B. R.
 1 halbes " " " 3 " " 1 1/2 " "
 1 viertel " " " 1 1/2 " " 90 fr. " "
 Alle Aufträge werden sofort gegen Einzahlung, Post-
 einzahlung oder Nachnahme des Betrages mit der größten
 Sorgfalt ausgeführt und erhält Jedermann von uns die
 mit dem Staatswappen versehenen Original-Lose selbst in
 Händen.
 Den Bestellungen werden die erforderlichen amtlichen
 Pläne gratis beigelegt, aus welchen sowohl die Ein-
 theilung der Gewinne auf die resp. Classen, als auch die
 betreffenden Einlagen zu ersehen sind und senden wir nach
 jeder Ziehung unserer Interessenten unaufgefordert amtliche
 Listen.
 Die Auszahlung der Gewinne erfolgt stets prompt
 unter Staats-Garantie und kann durch directe Zusendungen
 oder auf Verlangen der Interessenten durch unsere Verbindungen
 an allen größeren Plätzen Oesterreich-Ungarn's
 veranstaltet werden.
 Unsere Collecte war stets vom Glücke besonders be-
 günstigt und haben wir unseren Interessenten oftmals die
 größten Treffer ausgezahlt, u. a. solche von **Mark**
250,000, 225,000, 150,000, 100,000, 80,000,
60,000, 40,000 etc.
 Voraussetzlich kann bei einem solchen auf der sol-
 desten Basis gegründeten Unternehmen überall auf eine
 sehr rege Betheiligung mit Bestimmtheit gerechnet werden,
 man beliebe daher schon der nahen Ziehung halber alle
 Aufträge baldigst direct zu richten an
Kaufmann & Simon,
Bank- und Wechsel-Geschäft in Hamburg.
 469 c Ein- und Verkauf aller Arten
 Staatsobligationen, Eisenbahnactien u. Anleihenloose.
 P. S. Wir danken hierdurch für das uns seither ge-
 schenkte Vertrauen und indem wir bei Beginn
 der neuen Verloosung zur Betheiligung einladen,
 werden wir uns auch fernerhin bestreben, durch
 stets prompte und reelle Bedienung die volle
 Zufriedenheit unserer geehrten Interessenten zu
 erlangen. **D. O.**

Handlungs-Lehrling
 oder
Practicant
 500 wird aufzunehmen gesucht bei 3-3
Albert Stancel.

**SPITZWEGERICHT-
 Brust-Bonbons**
 zur Heilung von Kruppen und Brustleiden, Husten, Keuchhusten,
 Keuchhusten und Bronchitis-Entzündung.
 Die unentbehrliche Pflanze, welche die Natur zum
 Wohl und Heile der leidenden Menschheit her-
 vorbringt, schließt das bis heute unangefasste Ge-
 heimniß in sich, der entzündeten Schleimhaut des
 Kehlkopfes und des Luftröhrensystems eben so schnell
 als wirksam Linderung zu geben und dadurch die
 Heilung der betreffenden erkrankten Organe mög-
 lichst rasch zu bewirken. Da wir bei unserem
 Fabrikate für reine Mischung von Zucker und Spitz-
 wegert Garanten, bitten wir um
 besondere Beachtung unserer be-
 rühmten registrierten Schutzmarke
 und Unterschrift am Carton, das
 nur dann daselbe echt ist.
 461 10-25
Verkaufspreis per Carton 30 fr.
Victor Schmidt & Söhne,
 k. k. landesbefugte Fabrikanten, Wien, Wieden, Allee-gasse 48.
 Depot in Cuperies: bei den Apothekern Herren Julius
 Jéphy, J. Krivosz u. Carl Schmidt, in Kaschau: C. Wandras-
 chet Apoth., A. Korotko Apoth., Ludwig Degebus Apotheker,
 Georgenberg: Johann Gréb, Leutichau: Samuel Honth. J.
 S. M. Hjelby: J. Deutsch's Nachfolger, Liptó-St.-Miklós:
 M. M. Trnóhy, Miklós: Kálmán Ujházy, Schennitz: Jof.
 Sztanlay, Munkács: L. Gottlieb

Einladung zur Betheiligung
 an den Gewinn-Chancen der vom Staate Hamburg
 garantierten großen Geldlotterie, in welcher
8 Mill. 379,760 R.-Mark
 innerhalb weniger Monate sicher gewonnen werden
 müssen.
 Der neue in 7 Classen eingetheilte Spielplan ent-
 hält unter 90,500 Loosen, **46,640 Gewinne**
 und zwar ev.
400,000 R.-Mark
 speciell aber

1 Gew. á M. 250,000	4 Gew. á M. 8000
1 " á M. 150,000	3 " á M. 6000
1 " á M. 100,000	52 " á M. 5000
1 " á M. 60,000	6 " á M. 4000
1 " á M. 50,000	108 " á M. 3000
2 " á M. 40,000	214 " á M. 2000
2 " á M. 30,000	10 " á M. 1500
5 " á M. 25,000	2 " á M. 1200
2 " á M. 20,000	533 " á M. 1000
12 " á M. 15,000	676 " á M. 500
1 " á M. 12,000	950 " á M. 300
24 " á M. 10,000	26,345 " á M. 138

 Die erste Gewinnziehung ist amtlich und unweid-
 rüchlich auf den
15. und 16. December 1880
 festgesetzt und kostet hierzu
 das ganze Original-Los nur **6 Mark** oder fl. 3 1/2 ö. B. R.
 das halbe " " " 3 " " 1 1/2 " "
 das viertel " " " 1 1/2 " " 90 fr. " "
 und werden diese vom Staate garantierten Original-
 lose gegen Einsendung, Post-Einzahlung oder Nach-
 nahme des Betrages nach den entferntesten Gegenden
 von mir franco versandt. Kleine Beträge können auch
 in Postmarken eingesandt werden.
 Das **Haus Steindecker** hat binnen kurzer
 Zeit **grosse Gewinne** von **Mark 125,000,**
80,000, 30,000, 20,000, mehrere von
10,000, u. s. w. an seine Interessenten ausgezahlt
 und dadurch viel zum Glücke zahlreicher Familien bei-
 getragen.
 Die Einlagen sind im Verhältnis der großen Chan-
 cen sehr unbedeutend und kann ein Glückwunsch nur
 empfohlen werden.
 Jeder Theilnehmer erhält bei Bestellung den amt-
 lichen Plan und nach der Ziehung die officiellen
 Gewinnlisten.
 Die Auszahlung der Gewinne erfolgt stets prompt
 unter Staatsgarantie und kann durch directe Zusendun-
 gen oder auf Verlangen der Interessenten durch meine
 Verbindungen an allen größeren Plätzen Oesterreich's ver-
 anlagt werden. 480 b)

Füzlet és közp. iroda: IV. váci-utca 18. „Peking városáhc.“
 F i ó k o k :
 IV. kerület, kigyó-tér. VII. ker. király-utca 17. szám.
 „A theanóvnyhez.“ „Moszkva városáhc.“
DIETRICH és GOTTSCHEG
 oszt. cs. kir. és magyar kir. udvari thea- és rum-kereskedésük
 Budapestent, ajánl a téli időra dusan felszerelt raktárból közvet-
 lenül importált
China thea
 (legújabb 1880-81-diki termés.)

Congo, legfinomabb	fél kilója	2.-	3.-
Sonching	"	3.-	5.-
Orosz család thea	"	3.-	4.-
Pekete orosz karaván thea	"	6.-	12.-
Pekete karaván virágos thea	"	5.-	6.-
Pecco virágos thea legfinomabb	"	4.-	6.-
Orosz karaván virágos thea	"	6.50	12.-
Udvari thea-vegyíték	"	12.-	—
Victoria thea-vegyíték	"	8.-	—
Király thea-vegyíték	"	6.-	—
Moszkvai thea-vegyíték	"	5.-	—
Császár thea-vegyíték	"	4.-	—
Mandarin thea-vegyíték	"	3.-	—

 Ugyanezen fajták csomagokban és díszes kínai szelencékben is
 kaphatók.
Jamaica-Rum
 legfinomabb fajok, közvetlenül importálva.

1 sz. nagy üveg barna (fél pint)	frt kr.
1 " közép " " (1 meszely)	1 10
2 " nagy " " (fél pint)	— 56
2 " közép " " (1 meszely)	— 75
2 " kis " " (fél meszely)	— 40
3 " nagy " " (fél pint)	— 1 20
3 " közép " " (1 meszely)	— 60
3 " kis " " (fél meszely)	— 30
4 " nagy " " (1 pint)	— 1 50
5 " nagy " " (1 pint)	— 1 20

Braziliai-Rum
 (birólag deponált védjeggyel.)

1 nagy butélia üvegestül (1 pint)	1 frt — kr.
1 kis " " (fél pint)	— 55 kr.

 Kereskedőknek megfelelő engedély.
 Mindennemű külföldi likörök, pezsgők, sherry, francia boro, csoko-
 ládék, ang. theasütemény, minden alaku és nagyságu thea-edények.
 A legeszekebb próbamegrendelések is pontosan teljesíttetnek. Keres-
 kedőknek megfelelő engedély. 7-10

Spielwerke
 4-200 Stücke spielend; mit oder ohne Expression,
 Mandoline, Trommel, Glocken, Castagnetten, Him-
 melsstimmen, Harfenspiel etc.
Spieldosen
 2-16 Stücke spielend; ferner Necessaires, Cigarren-
 ständer, Schweizerhäuschen, Photographie - Albums,
 Schreibzeuge, Handschuhkasten, Briefbeschwerer,
 Blumenvasen Cigarren-Etui's, Tabaksdosen, Arbeits-
 tüsche, Flaschen, Biergläser, Portemonnaies, Stühle
 etc. Alles mit Musik. Stets das Neueste und Vor-
 züglichste empfiehlt
 488 a
J. H. Heller, Bern (Schweiz)
 Nur directer Bezug garantiert Aechtheit; frem-
 des Fabricat ist jedes Werk, das nicht mein
 Namen trägt. Pabrik im eigenen Hause.
 Vertheilung. Illustrirte Preislisten sende franco.
 Werken vom November bis 30. April als Prämie zur
 20,000 Francs kommen unter den Käufern von Spiel-
 100 der schönsten Werke im Betrage von

Ein Lehrling
 aus gutem Hause mit entsprechender Schulbil-
 dung wird aufgenommen bei
B. D. Lilla,
 Eperies.

Auswanderung!
 Die Königl. Belgischen Postdampfer der „RED STER LINE“ fahren jeden Samstag **DIRECT** von
ANTWERPEN nach
NEW-YORK & PHILADELPHIA.
 Ausgezeichnete Dampfer mit vorzüglicher Einrichtung für Passagiers aller Classen. Deutsche
 Bedienung und Arzt auf jedem Schiff. — Preise ermässigt.
 Man wende sich an **B. van der Becke** in ANTWERPEN oder **G. KOZÁK** in
KASCHAU.
 267 12

EPILEPSIE Fallsucht, Krämpfe, auch die hart-
 näckigsten Fälle, heile ich in kür-
 zester Frist nach einer mir allein eigenen und stets erfolg-
 reichen Methode auch brieflich. Specialarzt **Dr. Helmsen**
 in Berlin N. W., Louisen-Strasse 32. Schon Hunderte
 geheilt. 460 10-24

Mannesschwäche, Nervenzerrüttung,
 geheime Jugendsünden und Ausschweifungen.
Dr. Wrun's
Peruin-Pulver
 (aus peruanischen Kräutern erzeugt).
 Das **Peruin-Pulver** ist einzig und allein dazu ge-
 eignet, um jede Schwäche der Zeugungs- und Ge-
 burtstheile zu heben und in beim Manne die Im-
 potenz (Mannesschwäche) und bei Frauen die Unfruchtbarkeit zu be-
 zwingen. Nach ist es ein unerlässliches Heilmittel bei allen Störungen des
 Nervensystems, bei durch Cäfte und Blutverlust bedingten Entkräftun-
 gen und namentlich bei durch Ausschweifungen, Onanie und nächtliche
 Pollutionen (als alleinige Ursachen der Impotenz) hervorgerufenen Schwä-
 chezuständen des Mannes, wie auch bei nervösem Zittern in Händen
 und Füßen und hier die Mittel geboten, durch welche der unau-
 bleibliche Erfolg erzielt wird. — Preis einer Schachtel sammt genauer
 Beschreibung 1 fl. 50 kr. 6-30
 Zu haben in Subscrip bei **J. v. Löblich** Apotheker, Königsplatz.
 General-Agent: **Ul. Gijchner** dipl. Apotheker Wien II. Kaiser Josephstraße Nr. 14.

Einladung zur Betheiligung
 an den Gewinn-Chancen der vom Staate Hamburg
 garantierten großen Geldlotterie, in welcher
8 Mill. 379,760 R.-Mark
 innerhalb weniger Monate sicher gewonnen werden
 müssen.
 Der neue in 7 Classen eingetheilte Spielplan ent-
 hält unter 90,500 Loosen, **46,640 Gewinne**
 und zwar ev.
400,000 R.-Mark
 speciell aber

1 Gew. á M. 250,000	4 Gew. á M. 8000
1 " á M. 150,000	3 " á M. 6000
1 " á M. 100,000	52 " á M. 5000
1 " á M. 60,000	6 " á M. 4000
1 " á M. 50,000	108 " á M. 3000
2 " á M. 40,000	214 " á M. 2000
2 " á M. 30,000	10 " á M. 1500
5 " á M. 25,000	2 " á M. 1200
2 " á M. 20,000	533 " á M. 1000
12 " á M. 15,000	676 " á M. 500
1 " á M. 12,000	950 " á M. 300
24 " á M. 10,000	26,345 " á M. 138

 Die erste Gewinnziehung ist amtlich und unweid-
 rüchlich auf den
15. und 16. December 1880
 festgesetzt und kostet hierzu
 das ganze Original-Los nur **6 Mark** oder fl. 3 1/2 ö. B. R.
 das halbe " " " 3 " " 1 1/2 " "
 das viertel " " " 1 1/2 " " 90 fr. " "
 und werden diese vom Staate garantierten Original-
 lose gegen Einsendung, Post-Einzahlung oder Nach-
 nahme des Betrages nach den entferntesten Gegenden
 von mir franco versandt. Kleine Beträge können auch
 in Postmarken eingesandt werden.
 Das **Haus Steindecker** hat binnen kurzer
 Zeit **grosse Gewinne** von **Mark 125,000,**
80,000, 30,000, 20,000, mehrere von
10,000, u. s. w. an seine Interessenten ausgezahlt
 und dadurch viel zum Glücke zahlreicher Familien bei-
 getragen.
 Die Einlagen sind im Verhältnis der großen Chan-
 cen sehr unbedeutend und kann ein Glückwunsch nur
 empfohlen werden.
 Jeder Theilnehmer erhält bei Bestellung den amt-
 lichen Plan und nach der Ziehung die officiellen
 Gewinnlisten.
 Die Auszahlung der Gewinne erfolgt stets prompt
 unter Staatsgarantie und kann durch directe Zusendun-
 gen oder auf Verlangen der Interessenten durch meine
 Verbindungen an allen größeren Plätzen Oesterreich's ver-
 anlagt werden. 480 b)

Ein Lehrling
 aus gutem Hause mit entsprechender Schulbil-
 dung wird aufgenommen bei
B. D. Lilla,
 Eperies.

Auswanderung!
 Die Königl. Belgischen Postdampfer der „RED STER LINE“ fahren jeden Samstag **DIRECT** von
ANTWERPEN nach
NEW-YORK & PHILADELPHIA.
 Ausgezeichnete Dampfer mit vorzüglicher Einrichtung für Passagiers aller Classen. Deutsche
 Bedienung und Arzt auf jedem Schiff. — Preise ermässigt.
 Man wende sich an **B. van der Becke** in ANTWERPEN oder **G. KOZÁK** in
KASCHAU.
 267 12

Ein Lehrling
 aus gutem Hause mit entsprechender Schulbil-
 dung wird aufgenommen bei
B. D. Lilla,
 Eperies.

Auswanderung!
 Die Königl. Belgischen Postdampfer der „RED STER LINE“ fahren jeden Samstag **DIRECT** von
ANTWERPEN nach
NEW-YORK & PHILADELPHIA.
 Ausgezeichnete Dampfer mit vorzüglicher Einrichtung für Passagiers aller Classen. Deutsche
 Bedienung und Arzt auf jedem Schiff. — Preise ermässigt.
 Man wende sich an **B. van der Becke** in ANTWERPEN oder **G. KOZÁK** in
KASCHAU.
 267 12

Ein Lehrling
 aus gutem Hause mit entsprechender Schulbil-
 dung wird aufgenommen bei
B. D. Lilla,
 Eperies.

Auswanderung!
 Die Königl. Belgischen Postdampfer der „RED STER LINE“ fahren jeden Samstag **DIRECT** von
ANTWERPEN nach
NEW-YORK & PHILADELPHIA.
 Ausgezeichnete Dampfer mit vorzüglicher Einrichtung für Passagiers aller Classen. Deutsche
 Bedienung und Arzt auf jedem Schiff. — Preise ermässigt.
 Man wende sich an **B. van der Becke** in ANTWERPEN oder **G. KOZÁK** in
KASCHAU.
 267 12

IV. évfo
E
 Az év vég
 tartjuk, néhány
 melyek lapunk n
 adók lesznek. A
 megalapítása öt
 ben is ragaszkod
 ianig lelkesített,
 nek tőlünk telhet
 fejlesztéséhez ho
 ket itt, a haza
 segítők. Lapunk
 kiknek az elért
 ezekre támaszko
 nek bizonyult ir
 Ujévtől ke
 tisztére Hórk J
 nyerni, mely kő
 szives tudomásár
 nevezett urat la
 becses figyelmébe
 eddig tanúsított
 közreműködésük
 A lap csino
 iránt keszességét
 nyösen ismert kö
 Ajánljuk mag
 tapasztalt jóindula
Előfizet
 Egész évr
 Fél évre
 Negyed év
 Az előfizetés
 könyvnyomdájába
 Vidéki előfi
 utalvánnyal eszkö
Gondolato
 (Be
 Az állam
 természetes jogát
 a mostani felgy
 módosítani kellen
 a népnevelés ter
 „egyesült erővel“
 Az iskolaüg
 tása akkor fog h
 ügyeletet minél
 szigorú felelősség
 korolni. Ez okb
 ha — az állam
 jogának épségben
 vetlen felügyelet
 közegei bizatnána
 Egy lelkes,
 áthatott szolgabiro
 a népnevelésnek.
 a néppel, neki v
 hasson a siker biz
 A ki ismeri
 közoktatás iránt,
 gyarázni, mily na
 ügynek, oly motorn
 ször csak süket fi
 de hivatalos tekin
 A közoktatás
 akadálya az is, ho
 igen nagy része
 tankönyvekkel. Eg
 nem enged meg még
 de másrészt a vag
 is nyilatkozik az
 sem törődés, mi